

Főszerkesztői Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák. :::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 286 szám.

Csütörtök, december 14.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távirati jelentései. —

A béke döntő órái.

A görög hadsereg az entente ellen vonult.

Anglia holnap dönt a békejegyzekek fölött. — Híresztelések a békeföltételekről. —
A bolgár cár béke-hadparancsa. — Francia kételkedés. — A svájci lapok véle-
ménye. — Görögország hadüze etre készül az entente ellen.

Anglia holnap dönt.

Budapest, dec. 14. Hágából sürgönyzik:

Londonban holnap döntő minisztertanács lesz, amelyen megformulazzák a központi hatalmak békejavaslatára adandó választ.

Londonból sürgönyzik: A Morning Post írja:

Mindenütt örülnek, hogy a békeajánlat Asquith bukása után érkezett, mert az előbbi kormány több tagja hajlandó volt elfogadni, nem véglegesen döntő békét is.

Londonból sürgönyzik: A Daily Telegraph írja:

Az ellenség már végsőkig megfeszített erejét. Ezután már aligha tehet valamit A lap hangsúlyozza, hogy Anglia nem egyedül, hanem szövetségeseivel együtt felel az ellenség ajánlatára.

Híresztelések a békeföltételekről.

Budapest, dec. 14. Rotterdamból sürgönyzik: Az Associated Press jelenti Washingtonból:

A német követ utasításokat kapott, jelezze Németország szándékát, mely szerint a független lengyel királyság és Litvánia kivételével vissza állítani akarja a háboru előtti helyzetet, ami azt jelentené, hogy Franciaország és Belgium kiürítésének fejében Németország visszakapja gyarmatait. A balkán kérdés szabályozását hir szerint, a békekonferencia tárgyalná részletesen.

Budapest, dec. 14. Rotterdamból sürgönyzik: Newyorkból táviratozzák:

Az esti lapok tömegtelen táviratot közölnek Németország békeföltételeiről, de a táviratok a legtöbbször mértékben ellentmondók s egyiknek sincs hivatalos alakjuk.

A bolgár cár békehadparancsa.

Budapest, dec. 14. Szófiából sürgönyzik:

A bolgár cár hadsereg parancsot adott ki, amelyben közli hadseregével, hogy a szövetségesek áthatva a kivívott győzelmek érzetétől, ajánlatot tettek az ellenségnek a béke helyreállítására. A legközelebbi jövő megmutatja, vajjon lépésünk az ellenség részéről igazságos

méltánylásra talál-e? Ettől függetlenül a harcot folytatjuk, amíg ellenfeleink megértették, hogy idegen országok leigázására irányuló törekvéseik isten támogatásában nem részesülnek,

Francia kételkedés.

Budapest, dec. 14. Genfből sürgönyzik: A Petite Parisien írja:

A kancellár békejavaslatát nem lehet világrengető eseménynek mondani. A mostani lépés igaz ugyan, hogy nyomatékosabb, de nincs más célja, mint hogy nyugtalanságot idézzon elő az entente államokban. Nagy diadalának ellenére elég nagy lehet Németország aggodalma s csupán ez bírhatta rá erre az újabb kísérletre.

Svájci lapok véleménye. A National Zeitung cikke.

Budapest, dec. 14. Zürichből sürgönyzik:

A svájci lapok egybehangzó véleménye az, hogy ha az entente-államok a békeajánlatot elutasítanak, úgy a háborút a legkíméletlenebb eszközökkel fogják folytatni.

A National Zeitung hosszabb cikkben foglalkozik a békeajánlattal s konstatálja, hogy ha az entente-államok elutasító álláspontra helyezkednének, úgy a legszörnyűbb felelősséget vennék magukra s nagyon nehéz lenne akkor meggyőzniök a semleges államokat, hogy védelmi háborút folytassanak.

Görögország az entente ellen. A görög hadsereg az entente csapatok ellen vonult.

Budapest, dec. 14. Szófiából sürgönyzik: Athénből jelentik:

Kisebb görög csapatrészek és francia különítmények között már több véres összecsapás történt, amelyekben a franciák kikaptak. A jelek arra mutatnak, hogy Görögország nagyban készül Sarerail hadseregének komoly veszélyeztetésére.

Bulgária készségesen fogja támogatni Görögország védekezését leigázóival szemben.

Budapest, dec. 14. Szentpétervárról sürgönyzik: A Ruszkoje Vjedomoszti jelenti Párisból, megbízható forrásból:

Görögország közvetlenül hadüzenet előtt áll. A francia kormánykörök egészen reménytelennek tartják a helyzetet.

Budapest, dec. 14. Szófiából sürgönyzik:

A Görög hadsereg két részre osztva felvonul az entente ellen.

Az egyik rész Monasztir ellen, a má-

sik Nyugat-Macedoniában az olaszok ellen nyomulnak.

Szófiából sürgönyzik:

A görög-francia csapatok ma megütözték. A harcban, amely Athén és Pireusz között folyt le, a franciákat teljesen szét verték. Veszteségük ötszáz halott és ezer fogoly.

Szófiából sürgönyzik:

Ideérkezett megbízható jelentések szerint, Szalonikiben és környékén több helyen nagy tüzvész és zendülés támadt.

Olaszországban is kormányválság készül.

Budapest, dec. 14. Luganóból sürgönyzik:

Kétségtelen jelek mutatják, hogy azok a körülmények, amelyek Angliában és Franciaországban kormányválságot idéztek elő, rövidesen radikális változásokat fognak előidézni az olasz kormányösszetételében is. Hírlik, hogy Cadorna a legelősebben tiltakozott a közös fővezérlet gondolata ellen s felajánlotta lemondását a királynak. A király a döntést fenntartotta magának.

A román kormány lemondott.

Budapest, dec. 14. A párisi Matin jelenti Jassyból:

Az összes román miniszterek elküldték lemondásukat Bratianunak, aki a főhadiszálláson tartózkodik. Politikai körök véleménye szerint Bratianu azonban nem mond le.

Ütközet Bukaresttől keletre.

Budapest, dec. 14. Berlinből sürgönyzik: Az Evenimentul című román lap írja:

Az az ütközet, amely most Bukaresttől keletre kifejlődik, óriási jelentőségű. Nem mintha nagy hadseregek vívának, hanem következményeinél fogva, mert ha a román hadsereget itt is legyőzik, akkor Románia teljesen német befolyás alá kerül.

Hindenburg a magyarokról és az osztrákokról.

Budapest, dec. 14. Berlinből sürgönyzik:

Hindenburg nyilatkozott a New York World munkatársának s kijelentette, hogy katonai helyzetünk minden arevonalon kedvező. Romániában kitűnő. Az entente most megint a jövő évtől vár, kedvező fordulatot s Németország megsemmisítését 1917-től várja. Hadd jöjjön ez az esztendő, meglátják mit hoz. Hogy a franciák miért véreznek vad fanatizmussal saját földjüknek minden méteréért, nem tudom megérteni.

A magyarokról és osztrákokról kijelentette Hindenburg, hogy a német hadvezérek jobban tudják mint bárki más a világon, hogy milyen szolgálatot tettek ebben a háboruban Németországnak.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

Az új hadikölcsön, a községi jegyzők és a tanítók.

Nagybeeskerek, dec. 14.

Minden a néppel érintkező értelmes embernek kötelessége hadikölcsön-jegyzőket toborozni, de fokozott mérvben terheli ez a községi jegyzőket és tanítókat, kik állásuknál, hivatásuknál fogva rendszerint teljes mérvben bírják a nép bizalmát. Ők azok, kik a nemzet millióit meggyőzni képesek arról, hogy a kibocsátott hadikölcsön eredménye csak akkor lesz megfelelő, ellenségeink harci kedvére lohasztó: ha jóvődelme és vagyoni viszonyai számbavételével mindenki hozzájárul a sikerhez, az is, ki 50 koronánál többet nem jegyezhet, mert ez is szaporítja a jegyzők számát, hatványozza a kölcsönnek ezen alapuló erkölcsi súlyát. A jegyzők és tanítók azok, kik képesek a népet arról meggyőzni, miszerint a hadikölcsönkötvények jóvődelme mindenkoron biztosítva van és ha az állam bármikor abbá a helyzetbe kerülne, polgárai között különbséget tenni, úgy a hadikölcsönre jegyzőket azokkal szemben, kik olyant tehetőségük dacára nem jegyeztek, az adók kivetésénél bizonyára előnyben részesítené és minden körülmények között godoskodik fizetési ígérete pontos beváltásáról. Ez ígéret arra is kiterjed, hogy a pénzügyi kormány arról is gondoskodni fog, miszerint az osztrák-magyar nemzeti banknál kiváltsága megújítása után is kedvező kamatláb mellett meghosszabbíthatók legyenek a hadikölcsönök jegyzése alkalmából felvett zálogkölcsönök. Ezen ígéret beváltásához nem fér kétség. Ugy nálunk, mint Ausztriában száz és száz millió koronára rugó hadikölcsönöket jegyeztek a bankok, takarékpénztárak, hitelszövetkezetek, biztosító társaságok, különböző alapítványok, városok, községek, árvapénztárak és más jogi személyek. Ezen közérdekű testületek nagyrésze a jegyzett kölcsönösszegek fedezésére jegyzett kötvényeit zálogba adta, bizva abban, hogy ekként keletkezett adósságát jövőbeni jóvődelmeiből megtakarításából, esetleg kötvényei egy részének eladásával fogja törleszteni. E lehetőség előmozdítása önként értőleg az ország kormányainak egyik elsőrendű feladata lesz, mert elmulasztásával saját hitelét rendítené meg.

A tanítóktól nemcsak azt lehet elvárni, hogy a felnőtteket befolyásolják hadikölcsön jegyzésére, hanem azt is, hogy tanítványaikat arra buzdítják. Nálunk az iskolák alig jegyeztek számottevő hadikölcsönöket, Németországban és Ausztriában a harmadik és negyedik hadikölcsönből több milliót jegyeztek az iskolák tanítványai. Annál örvedetesebb ez, mert nevelési szempontból is kedvező jelenség. Ami a német és osztrák tanítónak sikerült, az a magyar tanítónak is sikerülhet, ha akarja. A feladatot nem lehet azzal elhárítani, hogy a tanulók nem rendelkeznek pénzzel, tehát nem jegyezhetnek. Ez nem áll. Sok tanuló van, kinek már van néhány koronára rugó megfakarított pénze, kikkel tehát egy 50 vagy 100 koronás kötvényt lehet jegyeztetni, mert a helybeli hitelszövetkezet, vagy ha nem az, úgy bizonyára a vármegyei központi hitelszövetkezet készséggel fogja a még befizetendő összeget előlegezni és a fiatal honpolgárnak módot nyújtani arra, a kötvényét két-három év alatt jövőbeni megtakarításából kiváltani.

Ha egyes tanulók nem képesek jegyezni, akkor csoportok is alakíthatók. — Ez esetben a csoporthoz tartozó tanulók egyikének, önkényértőleg szülői hozzájárulásával vállalkozni kellene arra, hogy a jegyzett kötvényt kifizetése után magához váltja, társait kielégíti.

Ennél megfelelőbb lenne az, ha a csoportosított tanulók már eleve abban állapodnának meg, hogy a kifizetett kötvényt valamely hadijótékonyági alapnak adják. Nagy erkölcsi célt mozdítanak elő a tanítók ez eljárásukkal, mert a serdülő nemzedék lelkében a haza iránti áldozatkészség csiráját élesztik, az erők összetartásában fejlődő hatalom tudatát ébresztik fel.

Meg vagyunk győződve, hogy ha a vármegyénkben levő állami és községi ta-

nitók a hadikölcsönök szaporítására a jelzett módon is törekednek, úgy nevelési szempontból is érdemes fáradságuk sikerrel jár.

HIREK.

Fehér galamb szárnyán.

Nagybeeskerek, dec. 14.

Karácsony havában, a mesék hónapjának varázslatos tündöklő világában száll a gyönyörűsége fehér galamb.

Gyémántos tollu szárnyaival lágyan szántja fejünk fölött a csodálatosan tavaszt lehelő téli levegőt s bár még csak messze a magasban kering fölöttünk, de hófehér szárnyai már balzsamos illattal legyezgetik lelkünket.

Még habozva, kutatva röppen a magasban, hogy leszálljon-e a pusztító lángözönben, vértengerben uszó földre, de hogy már megjelent, fölkelte bennünk az éltető reményt, hogy lát valahol egy darabnyi zöldelő földet, ahol áldott békeségben virítanak az olajfák, ahová majd rövidesen leszállhat.

És tőlünk int feléje az olajág. A győző tartja kezében acélos, véres, diadalmas kardja helyén s kínálja igaz szívvel a meggyötört világnak.

És a világ, az emberek, azt hisszük mindenütt, ahol emberek élnek, vágytól sóvárgó szemekkel nézik ezt az olajágot s lesik a fehér galamb szárnylibbenését, hogy közelebb száll-e?

Még a kételkedés és hitetlenség fakó vizes pillantása látszik a szemekben, de kiesillan a tekintetükből egy színes ragyogó sugár is: a remény sugara.

És az ágyudörgésbe, csatakiáltásba, puskák ropogásába, haldoklók hörgésébe, sebesültek nyögésébe, özvegyek, árvák, elhagyottak jajszavába beleoson a milliók sóhaja s mintha eltompítaná, lenyugózná a borzalmak hangját.

Csupa sejtélem csak az, ami bennünket most körülvesz, mint a karácsony mesevilágának szépséges sejtélméi, amelyek elshannak szemünk előtt és tovább tűnnek. De ez a sejtélem maga is boldogít, tisztít és elemlyed lelkünket fölfrissíti...

Karácsony havában, a mesék hónapjának varázslatos, tündöklő világában száll a gyönyörűsége fehér galamb.

Hátha valóra váltja a meséket: az igaz emberszeretetet, a boldogságos békeséget.

— **Hivatalos jelentések december hó 13-ikáról.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harcéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Mackensen vezértábornagy hadserege: A Jalomita mentén megtörtük az ellenség ellenállását. A hátráló ellenséget üldözzük. Osztrák-magyar és német csapatok Buzeuhoz közelednek. A románok újra négyezer foglyot hagytak fogolyként kezünkön.

József főherceg vezérezredes hadserege-arcvonala: Oknától nyugatra és északnyugatra tovább folynak az orosz támadások. Tegnapi teljesen eredménytelenek maradtak. Kövess vezérezredes hadseregénél miután a reggeli órákban az oroszok veszteségteljes rohamai összeomlottak viszonylagos nyugalom volt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Sikeres portyázásokon kívül a Bisztricea-Sotótwincka mentén nincs jelentős esemény.

Olasz és Oroszok harca:

Változatlan.

A német nagytámadásról jelentései:

Nyugati harcok:

A Maas és a Somme területén időnkint

élénkebb tüzérségi tevékenységen, valamint éjjeli járőrösszeütközéseken kívül egyik hadsergnél sem volt nagyobb harc tevékenység.

Keleti harcok:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Nincs lényeges esemény.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az Erdős-Kárpátokban járőreink sokszor sikeres harcokat vívtak. Erdély keleti arcvonalan német és osztrák-magyar csapatok a Gyergyó-hegységben és a Trótusul-völgy két oldalán tegnap is visszaverték az oroszok támadásait. A hátráló ellenségnek utána nyomult felderítő osztagaink megállapították, hogy az ellenség jelentékeny veszteségeket szenvedett és foglyokkal tértek vissza.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Az ellenség, amely orosz lovassággal megerősítve az erősen megáradt Jalomita mentén újra szembezállt velünk, ismét teljes visszavonulásban van északkelet felé. A dunai és a 9-ik hadsereg az egész arcvonalon követik. A Buzeu felé vezető műnt mentén jelentékeny tért nyertünk. Itt és a hegységben újabb több mint 4000 foglyot ejtettünk.

Macedón arcvonala:

Az utóbbi napokban szenvedett vereségek után a Cserna a Sztruma mentén és a tengermelléken esend uralkodik. — Ludendorff.

Torontálvármegye a koronázáson.

Nagybeeskereki föld a koronázó dombon. Az ország törvényhatóságai tudvalevőleg három taggal képviselhetik magukat IV. Károly király december 30-ikán tartandó budavári koronázási ünnepélyén. A koronázáson Torontálvármegyét dr. Dellimanic Lajos főispán, Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán és dr. Gyertyánffy László törvényhatósági bizottsági tag fogja képviselni.

A belügyminiszter továbbá fölhiyta a törvényhatóságokat, hogy ősi szokás szerint a koronázási halomra, amely hazánk földjét képviseli, küldjenek öt kiló földet a területüknek történelmi nevezetességű helyeiről. Jankó Ágoston alispán a koronázási földet az egykori nagybeeskereki vár területéről küldi a koronázási dombra. A nagybeeskereki vár a magyar történelemben élénk szerepet játszott úgy a török dúlás, mint a szabadságharc és a szerb lázadás idején, ez a véráztatta föld tehát a legalkalmasabb arra, hogy a történelmi torontáli földet a koronázó dombon képviselje.

— **A jótékony nőegylet köréből.** A nagybeeskereki jótékony nőegylet e hó 13-án dr. Mihálovits Ödönne elnökleite alatt tartott választmányi ülést, amelyen Jankó Ágostonné, Bielek Antalné, Jemrics Istvánné, dr. Mangold Samuné, dr. Pollák Gyözőné, Solymosy Lajosné vettek részt. A szegények részére dec. havában 423 korona lett kiosztva és a szegény gyermekek részére a nőegyleti óvoda helyiségében dec. 21-én d. u. 4 órakor karácsonyfát állít fel. E célra dr. Mangold Samuné 5 koronát, dr. Pollák Gyözőné 4 koronát adományoztak.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy január hó első felében városunk szülőtte Antalffy Zsiri Dezső zeneakadémiai tanárt, orgonaművészt megnyeri egy a róm. kath. templomban tartandó orgona hangversenyhez. Ezek szerint a nagyközönségnek ritka művelzetben lesz része. Az előkészületekkel és rendezéssel az elnökséget bízták meg.

— **Köszönet.** A Gyermekbarát-egyletnek a nagybeeskereki katonai hadastyán-egylet elnöke, Havas Dániel vár. számvevő 50 koronát küldött mint az egylet adományát, özv. Engel Sámuelné 20 K, Engel Sándor 10 K, özv. Machalek Jánosné mint koszorúmegváltást néhai Gyuránné elhunytá alkalmából 10 K, Oldal Antal és neje 10 K adományozott. Az egylet vezetősége hálás köszönetet mond a nemeslelkű adományokért.

— **Adomány.** Oldal Antal és neje ingyenre 10 koronát, a gyermekbarát-egyletnek 10 koronát, Beck Gyuláné pedig ingyenre 15 K adományozott lapunk után.

— **Jegyzés a hadikölcsönre.** A vármegyei központi hitelszövetkezetnél történt újabb jegyzések a következők: Tóth Lajos 15.000 K, Kovács János 10.000 K, Horváth Jenőné 8000, Bobek György, Kriszsanov János, Günsz Gábor 5000—5000 K, Meissner Ottó és testvérei 4500 K, N. N. 4000 K, Kardos Lipót 8000 K, Burzily Milos, Turinaki Gyuricza, Westerschau János 2000—2000 K, Nyomasok Misa

2700 K, Karlik Ferencné, Kredatusz Gusztáv, Lowieser Imre 1000—1000 K, Bauer Antal 600 K, Stassik Matild 500 K, Weber Péterné 450 K, Krachtusz Miklós, Osgyáni Katalin, Deszpotov Mita 200—200 K, Frank Péter, Hügel Anna, Hügel Katalin, helybeli gimnázium III. osztálya 100—100 koronát.

— **Szerbiai követelések behajtása.** A szerbiai, montenegrói és albániai követelések védelmére megalakult a Délkeleti Megszállott területek Német, Osztrák és Magyar Hitelezőinek Központja. E központ van hivatva mindazon intézkedések megtételére, amelyek a fennálló törvények és rendeleteknek, valamint a hitelezők utasításainak megfelelőleg a követelések biztosítására és behajtására szükségesek. A központ már javában működik és különösen belgrádi expositurája fejt ki intenzív tevékenységet, amely a legközelebbi időben még fokozódni fog, mert a moratórium fokozatos lefaragása várható. Az erre vonatkozó rendelet legközelebb megjelenik, ami a követelések behajtásának kérdését aktualitássá teszi. Tekintve, hogy az egyes hitelezők személyes intervenciója Szerbiával felette nehéz, másrészt pedig az említett központ a hatóságok minden irányú támogatásában részesül, a szerbiai, montenegrói és albániai követelésekkel bíró cégeknek érdekükben áll a központhoz csatlakozni. A temesvári kereskedelmi és iparkamara tehát az említett központot az érdekeltek cégek felé ajánlja, a követelések behajtásának módjait, valamint a költségeket illetőleg a kamara titkári hivatala szívesen nyújt felvilágosításokat.

— **Karácsony a harctéren.** A harctéri katonák karácsonyi megajándékozására indult mozgalom, a Hadsegélyező Hivatal és a Vöröskereszt együttes akciója a legsebesebb eredményeket igéri. Pénzintézetek, vármegyei és községi hatóságok, egyházak, iskolák, a vidéki Vöröskereszt fiókok nemes vetélkedéssel küldik adományaikat és remélhető, hogy példájukat egyre többen követik. A katonák karácsonyi ajándékainak csomagolása is megkezdődött és nagy apparátussal folyik. Adományok a karácsonyi szeretetadományok 8880. sz. csekkzámlájára küldendők az együttes vezetőséghez, Hadsegélyező Hivatal, V. Akadémia-utca 17. sz.

— **Mindent a hadseregnek!** A m. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala kéri az áldozatkész magyar társadalmat, hogy a számára használhatatlan vagy nélkülözhető harisnyát, vagy esetleg gyapjút és vászonrongyokat minél nagyobb mennyiségben küldjön be Átvételi Különítményéhez (IV. Váci-utca 38. sz.) a harctéren való felhasználás végett. A „Szeretetadomány” jelzésű csomagok ingyen szállíthatnak.

Irodalom.

— **Katonanóták.** Gömöri Jenő a 12. cs. és kir. gyalogezred hadapródjelöltje izléses kiállítású könyvecskéiben összegyűjtötte azokat a katonanótákat, amelyeket nagyrészt a 12. gyalogezred bakái között forgolódva gyűjtött. E körülménynek, mint a gyűjtő előszavában írja a nóták lélektani, irodalmi, történelmi, katonai és külön magyar nemzeti jelentősége van. Mert tudvalevő, hogy a 12-ik gyalogezred Nyitra és Komárom vármegyék területéről egészítődik ki, tehát jórésztben tót anyanyelvű fiukból, akik a magyar nyelvet alig-alig törtek. Nagyszerű érzés: hallani, amint a tót regruták ajkáról nyoletiz hét mulva zengő magyar nyelven a legmagyarabb lelkű nóták csendülnek fel. Nagyszerű érzés: érezni a magyar nyelv erejének, mágneses vonzásának e beszélő bizonyosságát és bizonyosságát; érezni a magyar nyelv életképességét és a magyar faj magabaforrasztó erejét.

Százkilenc katonanóta van a könyvecskéiben, csupa jellegzetes igazi magyar katonanóta, ropogós, elmélázó, duhajkodó nóta, amelyek mindenestre megérdemlik a megőrkítést. A nótákat Gömöri Jenőnek két igazán szép hangulatos verse zárja, s ezek egyikéből a „Hajnali támadás előtt” című versből itt adjuk az utolsó strófát:

Oly szép az élet s oly szép a halál,
Anyám, anyám, ha engem odaadnál,
Ha nem látsz többé, gondoldj a szívemre.
Pirkad a hajnal, Te vagy a szívembe,
Anyám, anyám, isten veled, anyám,
Gondoldj szememre, számra, jó anyám.

A könyvet a 12-ik gyalogezred Rokkant Alapja adta ki s mindenképpen megéri az árát, a csekélyke 60 fillért, annál is inkább, mert a könyv tiszta jövedelme a 12-ik gyalogezred rokkant alapjáié.

— **Százezrek zenéje.** Szinte amerikaiasan merész és nagyarányú zenei folyóirat indul meg ezzel a címmel december havában. A fővárosi orfeumok és kabarek legdivatosabb műsordarabjai, a legújabb magyar népdalok, csupa eddig meg nem jelent zeneújdonosság fogja gyönyörködtetni a divatos zene barátait abban a havonta kétszer megjelenő folyóiratban, mely „Százezrek zenéje” címmel hallatlanul olcsó áron kerül a közönség elé. Egy-egy szám ára 60 fillér lesz és a folyóirat vevői ezért a csekélységért legalább 4—6 olyan kottát kapnak, melyeknek darabja eddig 2 koronába került. Így 10—12 korona értékű kotta hatvan fillérért szerezhető meg. A kották ugyanakkor jelennek meg a Százezrek zenéje oldalain, amikor az illető dalok a fővárosban, Bécsben, vagy Berlinben műsorra kerülnek. A folyóirat rendes kotta-alakban, finom papíron, rendkívül izléses kiállításban jelenik meg. Előfizetési ára negyedévre 3 kor. 50 fill. A folyóirat címe: Százezrek zenéje kiadó-hivatala, Budapest, VI., Nagymező-u. 37.

— **A Politikai Hetiszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Lloyd George és az entente-diplomácia esődjé. Irta Székely Sámuel. — **Készülődés.** — A háború. Irta: sz. s. — **Közgazdaság:** A román háború gazdasági vonatkozásai. Irta X. — **Társadalom:** A szent korona jelentősége. Irta: Örs. — **A hétről:** A lengyel államtanács. — **Görögország helyzete.** — Az olasz miniszterelnök elszólása. — **Közgazdasági közlemények.** — **Hirdetések.**

Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontái megyei Közművelődési Egyesület készítteti továbbítja.

Basahid község előljáráóságától.

Árverési hirdetés.

Alulírott község előljáráósága által közhírré tételük, hogy Basahid község tulajdonát képező nagyvendéglő 1917. év január hó 1-től 1920 év december hó 31-ig, a legtöbbet ígérőnek nyilvános árverésen f. évi december hó 16-án d. e. 9 órákor bérbe fog adatni; az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Kikiáltási ár: 1450 korona.

Óvadékképpen 300 korona az árverés megkezdése előtt az árverelő által befizetendő lesz.

Kelt Basahidon, 1916. év december 9.

Szavies jegyző.

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

A nemzetközi jogok a háboruban.

- I. Szárazföldi háború.
- II. Tengeri háború 2.— K.
- A kémkedés békében és háboruban 1.— K.
- A franktirőr harc 1.— K.
- Montenegróiak a balkáni háboruban 1.80 K
- A világháború és a hadijog 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben. Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

2 éves kis leánykám mellé jobb házból való 14—15 éves

gyermek-leányt

felveszek.

Dr. Havas Aladárné
Rudolf-part 11. szám.

Jelzálog-kölcsön

a legmagasabb összegig legjutányosabban kapható

Breitner Zsigmond-nál
Zentán

(azelőtt Törökbecse).
1402—64

Vadász urak figyelmébe!

Árnyalat bármilyen mennyiségben bármikor napi áron vásárol

a cs. és kir. Garnisonsmenage intézősége

Aradáci-utca 1. szám., Kurländer-villa.

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás villakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is.
— Közelebbit a kiadóhivatalban. —

1267—x.15

Földbirtokosoknak

63 évre 4'85% annuitással,

35 évre 7% annuitással,

(utóbbi 98% árfolyam mellett).

Nagybecskereki modern bérházakra

igen előnyös kamatozó kölcsönt, továbbá köztisztviselők, nyugdíjasok és századostól felfelé katonatisztek részére 10—30 éves törlesztéses kölcsönöket folyósítat a

„Budapesti Kölcsönkövetítő és Parcellázó Részvénytársaság” Budapest, VII. L. Kenyérmező u. 6 sz.

Telefon: „József” 31—77

1411—82

Legujabb.

Az osztrák kormány lemondása.

Budapest, dec. 14. Bécsből sürgönyzik: A hivatalos Wiener Zeitung mai száma a következő királyi kéziratokat közli:

Kedves Körber!

Elfogadom az osztrák összkormány neked följajlott lemondását és megbízom önt többi miniszteremmel az új kormány megalakításáig a kormányzati ügyek vezetésével.

Együttal tudatom önnel, hogy dr. Spitzmüller Sándor titkos tanácsosomat megbízom az új kormány megalakításával.

Bécs, 1916 december 13.

Károly s. k.
Körber s. k.

A másik kézirat:

Kedves dr. Spitzmüller!

Tudatom önnel, hogy osztrák kormányom lemondását elfogadtam és azt megbízom az új kormány kinevezéséig a kormányzati ügyek vezetésével.

Megbízom önt az új kormány megalakításával és erre vonatkozó javaslatainak előterjesztésével.

Bécs, 1916 december 13.

Károly s. k.
Spitzmüller s. k.

A képviselőház ülése.

— Az osztrák válság a Házban. —

Budapest, dec. 15. A képviselőház Szász Károly alelnök elnöklésével ma délelőtt ülést tartott, amelyen harmadik olvasásban megszavazták a tegnapi elfogadott javaslatokat.

Napirend előtt az elnök bejelentette, hogy Apponyi Albert gróf az osztrák kormány lemondásával kapcsolatban a következő sürgős interpellációra kért és kapott engedelmet:

— Hajlandó-e a miniszterelnök az osztrák kormánnyal folytatott gazdasági tárgyalások helyzetéről tájékoztatni a Házat? — Hajlandó-e nyilatkozni, hogy a kiegyezés az alkotmánynak megfelelő módon fog életbe lépni?

A napirend letárgyalása után Apponyi Albert gróf megokolja interpellációját s tiltakozik az ellen, hogy a kormány hosszú lejáratu szerződést kössön. Az osztrák kormányválsággal kapcsolatban megnyugtató kijelentéseket kér.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy mint felelős állásban levő férfi, ő maga állapítja meg, mikor nyilatkozhatik a kiegyezésről és az ezzel kapcsolatban folyó tárgyalásokról. Ez ügyben eddig tett kijelentéseihez nincs mit hozzátennie most sem s alkalmas időpontban tájékoztatni fogja a Házat a tárgyalások eredményéről.

A választ a Ház tudomásul vette.

Az elnök javaslatára a legközelebbi ülés pénteken délután öt órakor lesz. Ezután az ülés véget ért.

Nevelőnőt

tanítónőt vagy óvónőt keresek
tanýára két kis gyermekem mellé
(első és másodosztályu tanulók).

Ajánlatok Tatarin Tihaménnéhez
intézendők Torontáludvarra. 1419-33

Felsőaradi községétől.

1366—1916. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a község tulajdonát képező tiszai halászati jog és a réti földeken gyakorolható vadászati jog f. évi december hó 17-én d. e. 8 órakor nyilvános árverésen bére fog adatni.

Bővebb felvilágosítás a jegyzői iródban megtudható.

Felsőaradi, 1916. december 10.

Jedlicska jegyző. Litavszky bíró.

Utcai

elárusítókat

keres a

„Torontál”
napilap kiadóhivatala.

Meghívó.

A „Nagybecskereki Gradnlica—Csontika-negyedbeli háromtagos földbirtokosok gazdasági szövetkezete” 1916. évi december hó 21-én délután 2 órakor a szövetkezeti helyiségben

évi rendes közgyűlést

tart, amelyre a tagokat ezennel meghívja; amennyiben a kellő számú tagok nem jelennének meg, akkor a közgyűlés — a megjelentek számára való tekintet nélkül — 1916. évi december hó 28-án délután 2 óral kezdettel fog megtartatni.

Nagybecskerek, 1916. évi december hó 16-án

Szövetkezeti igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető, hitelesítők és szavazatszedők kijelölése.
2. Az 1916. évi zárószámadások bemutatása, a mérleg tárgyalása és megállapítása.

3. A szövetkezeti igazgató, helyettese, 6 igazgatósági tag, felügyelő-bizottság, cégjegyzők és pénzszedő választása.
4. Határörök, pásztorok felfogadása.
5. Indítványok.

A zárószámadások és mérleg a szövetkezet hivatalos helyiségében mai naptól kezdve ki vannak függesztve, ahol azok az érdeklődők által megtekinthetők.

Zárószámadás az 1916. évről.

Vagyon.		Mérleg-számla.		Teher.			
1	Pénztárkészlet	8694	10	1	Kölcsön tartozások	30375	—
2	Ingatlanok	157449	30		Tiszta vagyon	146258	60
3	Község házai	11345	—				
4	Tenyészállatok	3322	—				
5	Határban levő kutak	4188	—				
	Leltár	635	20				
		185633	60			185633	60

Kiadás.		Nyereség- és veszteség-számla.		Bevétel.			
1	Tisztviselők és szolgaszemélyzet fizetése	794	64	1	1915. évben pénztárkészlet	2188	64
2	Tenyészállatok eltartása	6542	—	2	Szántóföldek utáni jövedelem	12006	—
3	Házak és határban levő kutak jókarban tartása	831	56	3	Kiselejteztett tenyészállatok jövedelme	7889	56
4	Földvételek, adó, illeték, kamat stb.	9421	—	4	Legelő utáni jövedelem	9898	—
5	Tenyészállatok beszerzése	9775	—	5	Kaszáló utáni jövedelem	6999	—
6	Kisebb kiadások	2761	—	6	Kisebb bevételek	486	44
7	Különfélék	648	34				
8	Pénztárkészlet	8098	10				
		39467	64			39467	64

Igazgatóság:

Popov Sándor s. k. igazgató.
Angyel Zsiva s. k.

Graor Obrád s. k. h. igazgató.
Raczkov Szeva s. k.

Jankahidacz Láva s. k.
Vukov Péter s. k.

Grubacski Péter s. k. pénztáros.
Sorblty Mladen s. k.
Szmederevacz Ilja s. k.

Raczkov Széva s. k., fel.-biz. tag.

A felügyelő-bizottság a könyvekkel összehasonlította és helyesnek találta.

Kirtjanszki Jóca s. k., fel.-biz. tag.

Popov György s. k., fel.-biz. tag.